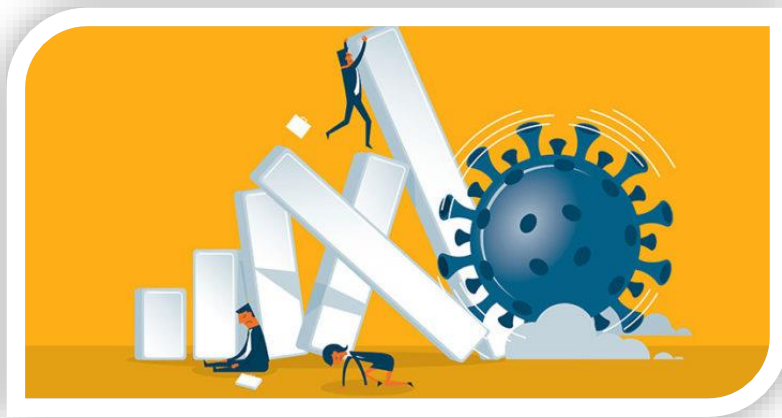

ضرورت واکنش اقتصادی در برابر ویروس کرونا

جاش بیونز

ترجمه‌ی احمد سیف

نویسنده‌ی یادداشت حاضر جاش بیونز از اقتصاددانان به نام امریکایی و مدیر پژوهشی انستیتو سیاست اقتصادی (EPI) در امریکا است. وی علاوه بر آن که حضور گسترده‌ای در رسانه‌ها دارد بارها به‌عنوان تحلیل‌گر اقتصادی در کنگره‌ی امریکا در خصوص سیاست‌های پولی و مالی، آثار اقتصادی مقررات و مسایل دیگر حضور داشته است. نکته‌ی قابل تأمل در متن حاضر این است که به‌روشنی مشاهده می‌کنیم که در مقاطع بحرانی از این دست، حضور دولت در عرصه‌ی اقتصاد چه ضرورت مبرمی دارد و دخالت گسترده‌ی دولت برای حمایت از طبقات فرودست و میانی جامعه چه قدر ضروری است. از این روست که گفته شده اگر اقتصاد و جامعه را به حال بازار آزاد رها می‌شد امروز هیچ نشانی از حیات اقتصادی و اجتماعی وجود نداشت. (نقد اقتصاد سیاسی)

درحالی که بازارهای سهام سقوط می‌کنند و ترس و واهمه پیرامون ویروس کرونا شدت می‌گیرد وقت آن رسیده است که اندکی درباره‌ی واکنش اقتصادی‌مان به آن بیندیشیم. لازم است سیاست‌پردازان و عموم مردم بین واکنش‌های منطقی و واکنش‌های ناشی از اپورتونیزم ایدلوژیک - برای نمونه درخواست کاهش مالیات و یا مقررات - تفکیک قائل بشوند.

اگر صریح گفته باشم واکنش‌های منطقی باید به گونه‌ای باشد که برای رکودی که در نتیجه‌ی بی‌عملی سیاست‌پردازان پیش خواهد آمد کاربرد داشته باشد.

سه ویژگی رکود بالقوه‌ی ناشی از ویروس کرونا عبارتند از:

- اگر اتفاق بیفتد بسیار سریع اتفاق خواهد افتاد.
- درابتدا زیان اصلی‌اش شامل کسانی می‌شود که کم‌ترین میزان مزد را می‌گیرند.
- زیان‌های احتمالی‌اش بر دولت مرکزی و دولت محلی از رکودهای محلی به مراتب بیش‌تر و شدیدتر خواهد بود.

به عقیده‌ی من برای هر کدام باید جداگانه سیاست‌پردازی کرد. هرگونه کمک اقتصادی که در نظر گرفته می‌شود باید به سرعت در اختیار مردم قرار بگیرد و حتی باید بیش‌تر از معمول هدفمند باشد تا به دست کسانی برسد که میزان مزدشان کم‌تر است. و باید به گونه‌ای باشد که در مدت کوتاهی ظرفیت دولت مرکزی و دولت محلی را در عرصه‌ی بهداشت و اقتصاد بهبود بخشد. در آنچه می‌آید به اختصار درباره‌ی رکود ناشی از ویروس کرونا و واکنش اقتصادی مناسب به آن سخن خواهم گفتم. نخست، اگر ویروس کرونا باعث کندی فعالیت اقتصادی بشود، این روند با سرعت زیادی می‌تواند اتفاق بیفتد. این رکود احتمالی با آنچه که در پی آمد رکود بزرگ (۲۰۰۸) اتفاق افتاد بسیار تفاوت دارد. آن رکود به این دلیل پیش آمد که حباب موجود در بازار مستغلات ترکید که در واقع از ۲۰۰۶ ترکیدن آن شروع شده بود. از آن زمان به بعد، وجود رکود تقریباً چاره‌ناپذیر شده بود. وقتی رکود بزرگ آغاز شد، مشخصه‌ی اصلی آن چه سیاست‌پردازان باید متقاضی آن بوده باشند این بود که برنامه‌ی تشویق فعالیت اقتصادی باید مؤثر، بزرگ و پایدار می‌بود. سیاست‌پردازان در پیوند با ضرورت آخری - پایداری - ناموفق بودند و از همین رو هم روند بهبود وضعیت اقتصادی چندین سال طول کشید.

رکود ناشی از ویروس کرونا متفاوت خواهد بود چون پی‌آمدهایش با سرعت آشکار خواهد شد. در کشورهایی که این بیماری در آن شیوع یافته شیوع بیماری هم بسیار سریع بوده است. به علاوه پی‌آمدهای عکس‌العمل بهداشت عمومی «فاصله‌گیری اجتماعی» برای کاهش سرعت شیوع هم به سرعت روشن خواهد شد. حتی قبل از این که موارد گزارش شده در امریکا قابل توجه بشود، در اخبار از لغو فعالیت‌های تجاری در گردهم‌آبی‌ها می‌شنویم. بی‌گمان هنوز هیچ نشده و پی‌آمدهای اقتصادی ویروس کرونا وارد آمارهای

اقتصادی ما نشده است (این هم معمولاً با یک شکاف زمانی اتفاق می‌افتد) این پی‌آمدها را احساس می‌کنیم.

دوم، بخش‌هایی که از «فاصله‌گیری اجتماعی» به صورت نابرابری صدمه خواهند دید، معمولاً بخش‌هایی هستند که کارگران با مزد پایین دارند. به‌طور سنتی، بخش صنعتی و ساختمان - که در واقع دو بخشی است که متوسط حقوق در آن‌ها به‌نسبت بالاست - از رکودهای سنتی صدمه خواهند دید و کارگران با مزدهای پایین هم وقتی ضربه به تقاضای کل در اقتصاد به جریان می‌افتد، از رکود صدمه خواهند دید و این بخش اولین بخشی نیست که از رکود سنتی صدمه خواهد دید. این جا هم رکود ناشی از ویروس کرونا متفاوت است. بخش‌هایی که از این سیاست «فاصله‌گیری اجتماعی» در همان وهله‌ی اول صدمه خواهند دید، رستوران‌ها، خرده‌فروشی‌ها (به‌غیر از خرده‌فروشی آنلاین)، و خدمات فردی هستند که معمولاً مزدشان به‌طور متوسط در سطوح پایین قرار دارد. بعلاوه آن‌چه مهم است این که کارگران در این بخش، پرداختی بسیار ناچیزی در شرایط بیماری دارند. به خاطر مزد پائین، و عدم دسترسی به مرخصی درمان و یا بیمه‌ی بهداشتی، این کارگران که در خط مقدم بحران ویروس کرونا هستند و به همین دلیل، به کمک زیاد و سریع نیازمندند.

سوم، بخش عمده‌ای از مداخلاتی که در حوزه‌ی سلامت عمومی اتفاق خواهد افتاد به‌وسیله‌ی دولت مرکزی و دولت‌های محلی خواهد بود. باید به دولت‌ها یادآور شد که هرگونه اقدام در حوزه‌ی بهداشت عمومی که به کاهش سرعت شیوع ویروس کمک می‌کند باید انجام بگیرد.

به‌علاوه، همان‌گونه که قابل پیش‌بینی است هزینه‌های دولتی در مواقعی که اقتصاد با یک ضربه‌ی منفی روبرو می‌شود حالت ضد انگیزه‌ای پیدا می‌کند. چون در نتیجه‌ی ضربه‌ی منفی به اقتصاد، هم میزان درآمدها کاهش می‌یابد و هم به خاطر آن میزان مصرف و هزینه‌ها کم می‌شود که باعث می‌شود تا درآمدهای مالیاتی دولت مرکزی و محلی هم کم‌تر شود. چون دولت مرکزی و دولت محلی باید بودجه‌های عملیاتی خود را به توازن

برسانند، این کاهش درآمدهای مالیاتی به صورت کاهش هزینه‌های دولتی درمی‌آید که موجب کم‌تر شدن رشد اقتصادی می‌شود. یکی از دلایلی که باعث شد بهبود اقتصادی پس از رکود بزرگ خیلی کند باشد و چندین سال طول بکشد همین بود. با توجه به ویژگی‌های رکود احتمالی ناشی از ویروس کرونا، برای تخفیف صدمات چه باید کرد؟

دو ویژگی این رکود احتمالی، یعنی سرعت همه‌جاگیر شدن آن و از سوی تأثیر مستقیمی که بر کارگران با مزد اندک خواهد داشت، ضروری می‌سازد که واکنش به آن هم به سرعت و حتی به صورت کمک مستقیم به افراد انجام بگیرد.

در فوریه‌ی ۲۰۰۸ دولت جورج دبلیو بوش قانون بسته‌ی محرک اقتصادی ۲۰۰۸ (Economic Stimulus Act of ۲۰۰۸) را امضا کرد که برای هرکسی که در آمریکا سابقه‌ی پرداخت مالیات دارد چکی به مبلغ ۶۰۰ دلار و برای یک زوج هم ۱۲۰۰ دلار (و ۳۰۰ دلار هم به ازای هر فرزند) به آدرس آن‌ها فرستاده شد تا صدمات ناشی از رکود اندکی تخفیف یابد. شش هفته پس از تصویب این قانون اولین چک ارسال شد، این چک‌ها برای همگان حتی کسانی که میزان کمی مالیات بردارآمد هم می‌پرداختند ارسال شد.

می‌توانیم از این الگو استفاده کنیم ولی این بار باید بهتر عمل کنیم. اولین نکته این که برای این که با توجه به اندازه‌ی اقتصاد، این انگیزه به واقع کارآمد باشد، میزان چک باید بیش‌تر باشد. جیسون فورمن - مشاور ارشد اقتصادی دولت اوباما - پیشنهاد کرده است که برای هر فرد ۱۰۰۰ دلار و هر فرزند هم ۵۰۰ دلار پرداخت شود. به نظر من این ارقام برای شروع مفیدند. این میزان باید به همه یعنی حتی به خانوارهایی که مالیات بر درآمد هم نمی‌پردازند پرداخت شود. برای خانوارهای کم‌درآمد می‌توان میزان‌اش را به ۲۰۰۰ دلار برای هر فرد و ۱۰۰۰ دلار برای هر فرزند افزایش داد و همراه به افزایش درآمد از میزان‌اش کاست.

علاوه بر این، که افرادی که با مزدهای پایین کار می‌کنند و وقتی که نمی‌توانند کار کنند نیاز مالی دارند، از آن‌ها نیز باید در برابر اخراج از کار وقتی به خاطر بیماری سرکار حاضر نمی‌شوند حمایت کرد (گاه ممکن است علت عدم حضور، بیماری یکی از اعضای خانواده باشد).

در درازمدت این تغییرات در واقع اثبات می‌کند که پرداخت حقوق در صورت بیماری کارگر چرا باید براساس قانون جزو استانداردهای پایه‌ای برای کارشود و قانون‌گذاران باید «قانون خانواده‌ی سالم» (Healthy Family Act) را در هفته‌های آینده تصویب کنند. علاوه بر این که در یک وضع طبیعی این قانون به کارگران حق دریافت حقوق وقتی که بیمار می‌شوند را می‌دهد، بلکه هم چنین در شرایط اضطراری کنونی هم پرداخت دو هفته حقوق به آن‌ها را تضمین می‌کند. البته می‌توان به کارفرماها تخفیف‌های مالیاتی موقت داد که بتوانند این پرداختی‌ها در این دوره‌ی اضطراری را تأمین مالی کنند (یا دیگر تصمیماتی را که به ضرورت اتخاذ می‌شود تأمین مالی کنند). در بخش‌هایی که کارگران ممکن است از این وضعیت متأثر شوند، در مقایسه با دیگر بخش‌ها این کارگران معمولاً بیمه‌ی درمانی محدودتری دارند که بعضی موارد را دربر نمی‌گیرد. این فاجعه‌ی بهداشت عمومی خواهد بود اگر از تعداد زیادی از افراد به خاطر هزینه‌ها تست انجام نشود و یا حتی مورد درمان قرار نگیرند. برای جلوگیری از این پی‌آمد، بیمه‌ی درمانی (مدیکر) باید به گونه‌ای متحول شود که بتواند تا آنجا که لازم است هزینه‌های ناشی از ویروس کرونا را پوشش بدهد.

یک راه سریع برای انتقال منابع به فرمانداران ایالات این است که دولت فدرال سهم خود از هزینه‌ی بیمه‌ی درمانی سال آینده را اکنون به این فرمانداران بپردازد. در سال ۲۰۰۹ به‌عنوان بخشی از سیاست برون‌رفت از بحران انجام گرفت و این به گمان من مؤثرترین بخش این قانون است. تزریق این منابع می‌تواند به سرعت اتفاق بیفتد، و کنگره می‌تواند همین هفته این انتقال را اعلام کند و این کار باعث می‌شود که منابع قابل توجهی در اختیار فرمانداران ایالات مختلف قرار می‌گیرد. اگر این گونه بشود، این فرمانداران می‌توانند همه

سرمایه‌گذاری‌های بهداشت عمومی را که در این دوره‌ی گسترش بیماری ضروری است انجام بدهند و هم‌چنین این سرمایه‌گذاری‌ها به صورت مانعی در مقابل تصمیمات رکودافزای دولت‌های محلی در واکنش به پی‌آمدهای منفی براققتصاد، عمل خواهد کرد. برنامه‌های تشویق و ترغیب اقتصادی باید مشخصاً شوک اقتصادی را که به آن واکنش نشان می‌دهند بشناسند. در روزها و هفته‌های آینده طرح‌های زیادی مطرح خواهند شد که عمدتاً هیچ ربطی به شوکی که بر ما وارد خواهد شد ندارند. کاستن از مالیات بر درآمد، و یا کاهش از مالیات بر سود شرکت‌ها، یا حتی اندکی دست‌کاری در کاهش مالیاتی سال ۲۰۱۷ احتمالاً مطرح خواهند شد. این‌ها چیزی نیست مگر اپورتونیسیم ایدئولوژیک و هیچ کس هم نباید آن‌ها را جدی بگیرد.

پیوند با متن اصلی:

[Getting serious about the economic response to COVID-19](#)